

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3Tos/95/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2124010581
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Kresl
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2124010581.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Rastislava Kresla a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Ladislava Révesa, v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, v konaní o žiadosti odsúdeného o podmienočné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 03.04.2024, sp. zn. 105Pp/17/2024, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 18.06.2024 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 193 odsek 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., z a m i e t a.

odôvodnenie:

Okresný súd Trnava napadnutým uznesením rozhodol tak, že podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2, ods. 3 Trestného zákona zamietol návrh odsúdeného A. B. o podmienočné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 10T/50/2021 zo dňa 06.12.2021.

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v rozsahu č. I. 28-30 spisu.

Okresný súd svoje zamietavé stanovisko odôvodnil konštatovaním, že u odsúdeného neboli splnené všetky podmienky na vyhovie jeho návrhu na podmienočné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Okresný súd ustálil, že u odsúdeného bola splnená formálna podmienka na podmienočné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. V prípade prvej materiálnej podmienky - preukázanie polepšenia vo výkone trestu plnením svojich povinností, okresný súd konštatoval, že táto splnená nie je. Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou vyplývajú konkrétne relevantné negatívne poznatky týkajúce sa správania odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody (správanie odsúdeného bolo poznačené psychickými problémami, bola mu nastavená liečba a postupom sa jeho správanie stabilizovalo, jeho správanie a vystupovanie v ÚVTOS Želiezovce, so stredným stupňom stráženia, bolo poznačené častými zhoršenými psychickými stavmi, v pedagogickej dokumentácii sú zaznamenané negatívne poznatky - agresívne správanie voči príslušníkom, domáhanie sa prepustenia na slobodu z výkonu trestu, dňa 14.02.2023 bol premiestnený na výkon trestu odňatia slobody do ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, kde nebol disciplinárne odmenený, neabsolvoval žiadny rekvalifikačný kurz, ani iné formy vzdelávania, voľný čas trávi predovšetkým pasívnym oddychom, do kultúrnoosvetových činností usporiadaných v ústave sa nezapája, neprejavuje záujem ani o žiadne športové alebo spoločenské aktivity, nezúčastňuje sa vychádzok, do aktivít organizovaných v rámci kultúrno-osvetovej činnosti sa nezapája). Súčasne bolo v hodnotení uvedené, že odsúdený stanovené ciele programu zaobchádzania čiastočne plní a resocializačná prognóza bola vyhodnotená ako nepriaznivá na základe vysokého rizika recidívy trestnej činnosti. Pokiaľ ide o druhú materiálnu podmienku okresný súd uviedol, že táto splnená nie je. Negatívny charakter má v tomto smere predovšetkým správanie a konanie odsúdeného na slobode. Z obsahu spisu je totiž zrejmé, že odsúdený bol doposiaľ 20-krát súdne trestaný, pričom v minulosti bol už opakovane vo výkone trestu odňatia slobody. Navyiac pred aktuálne vykonávaným trestom odňatia slobody vo výmere 20 (dvadsať) mesiacov odsúdený vykonával trest odňatia slobody vo výmere 20 (dvadsať) mesiacov za inú jeho trestnú činnosť. Predchádzajúci výkon

trestu odňatia slobody, tresty nespojené s jeho výkonom v príslušnom ústave na výkon trestu (tresty odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu, z ktorých niektoré boli nariadené a trest povinnej práce), ale ani samotné nepodmienené tresty odňatia slobody nemali na odsúdeného dostatočný prevýchovný vplyv, aby sa opakovane nedostal do rozporu so zákonom, v dôsledku čoho došlo k opätovnému uloženiu a nariadeniu výkonu trestu odňatia slobody pôvodne v dvoch samostatných trestných konaniach. Povaha trestného činu (prečinu) spáchaného odsúdeným, pre ktorý je aktuálne vo výkone trestu a z neho vyplývajúce okolnosti charakterizujúce odsúdeného ako osobu so sklonom k opakovanému páchaniu trestných činov, odôvodňujú záver o existencii príliš vysokého rizika jeho recidívy. Preto okresný súd konštatoval, že nebol ešte dosiahnutý taký stupeň nápravy odsúdeného, že by sa zbavil práve tých charakterových vlastností a nesprávnych návykov, ktoré u neho viedli k opakovanému páchaniu trestných činov a teda aktuálne nie je splnený ani predpoklad vedenia riadneho života na slobode.

Proti tomuto uzneseniu, ihneď po jeho vyhlásení na verejnom zasadnutí, zahlásil sťažnosť odsúdený (č. I. 20 spisu), ktorú do rozhodnutia sťažnostného súdu bližšie písomne neodôvodnil.

Prokurátorka prítomná na verejnom zasadnutí okresného súdu sa vzdala práva na podanie sťažnosti (č. I. 20 spisu).

Podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a/ správnosť výrokov napadnutého uznesenia proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť

b/ konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti preskúmal v zmysle citovaného ustanovenia § 192 odsek 1 Trestného poriadku správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, i konanie predchádzajúce týmto výrokom a tak zistil, že sťažnosť podala oprávnená osoba v zákonom stanovenej lehote, sťažnosť odsúdeného však nie je dôvodná.

Krajský súd v rámci prieskumnej povinnosti vyplývajúcej mu z citovaného ustanovenia preskúmal postup okresného súdu pri rozhodovaní o žiadosti odsúdeného o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody a dospel k záveru, že tento postupoval správne a v súlade so zákonom, keď zistil všetky rozhodné skutočnosti pre svoje rozhodnutie, tieto vyhodnotil individuálne i vo vzájomných súvislostiach podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku a dospel k správne záveru, že žiadosti odsúdeného o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nie je možné vyhovieť.

V napadnutom uznesení okresný súd v súlade s ustanovením § 176 ods. 2 Trestného poriadku rozviedol všetky základné právne skutočnosti, na základe ktorých mal za to, že žiadosti odsúdeného o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nebolo možné vyhovieť.

Na to, aby mohol byť odsúdený podmienenčne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody je v zmysle § 66 ods. 1 Trestného zákona nevyhnutné, aby okrem formálnej podmienky, spočívajúcej vo vykonaní zákonom určenej dĺžky trestu, súčasne splnil aj dve materiálne podmienky, ktoré spočívajú v tom, že svojim správaním vo výkone trestu preukázal polepšenie a zároveň možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Okresný súd správne zistil, že odsúdený splnil len formálnu podmienku na podmienené prepustenie a zároveň správne a v súlade so zákonom posúdil nesplnenie oboch materiálnych podmienok na podmienené prepustenie.

Sťažnostný súd si závery okresného súdu prezentované v napadnutom uznesení osvojil a v celom rozsahu na ne odkazuje bez potreby opakovania týchto dôvodov vo svojom sťažnostnom uznesení. V tejto súvislosti sťažnostný súd poukazuje na to, že v dvojinštandardnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a v prípade, ak sa sťažnostný súd stotožní s úvahami súdu nižšieho stupňa a tieto považuje za zákonné a správne, nie je potrebné, aby tieto opakovane vo svojom rozhodnutí, ale stačí, aby na tieto len stručne poukázal (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo/2/2018 z 23. januára 2018).

Pokiaľ ide o splnenie prvej z dvoch materiálnych podmienok predpokladaných v ust. § 66 ods. 1 Trestného zákona, t. j. preukázanie polepšenia plnením svojich povinností a svojim správaním vo výkone trestu, prvostupňový súd správne skonštatoval, že odsúdený túto podmienku nespĺnil. K jeho odôvodneniu ešte sťažnostný súd dopĺňa, že z hodnotenia poskytnutého Ústavom na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou nevyplývajú skutočnosti, ktoré by svedčali o polepšení odsúdeného. Správanie odsúdeného nebolo vždy na požadovanej úrovni, či už v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Bratislava alebo Želiezovce. V správaní odsúdeného sa vyskytli viaceré nedostatky, a to nie len v adaptačnej fáze výkonu trestu odňatia slobody, ale tieto sa vyskytli aj po jeho premiestnení do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce. V pedagogickej dokumentácii sú zaznamenané negatívne poznatky - agresívne správanie voči príslušníkom, domáhanie sa prepustenia na slobodu z výkonu trestu. Počas výkonu trestu odsúdený nebol disciplinárne odmenený, neabsolvoval žiadny

rekvalifikačný kurz, ani iné formy vzdelávania, voľný čas trávi predovšetkým pasívnym oddychom, do kultúrno-osvetových činností usporiadaných v ústave sa nezapája, neprejavuje záujem ani o žiadne športové alebo spoločenské aktivity, nezúčastňuje sa vychádzok, do aktivít organizovaných v rámci kultúrno-osvetovej činnosti sa nezapája. Taktiež je ústavom konštatované len čiastočné plnenie cieľov stanoveného programu zaobchádzania. V súhrne potom možno uzavrieť, že jeho správanie je napriek dlhšiemu a opakovanému výkonu trestu odňatia slobody kolísavé, čo nesvedčí o polepšení sa odsúdeného, teda o vnútornej zmene v jeho hodnotovej orientácii.

Pokiaľ ide o druhú materiálnu podmienku, vzhľadom na to, že výkon trestu na odsúdeného nepôsobí dostatočným výchovným vplyvom, nie je možné konštatovať, že je daný dôvodný predpoklad, že v prípade jeho podmiennečného prepustenia povedie riadny život.

Je potrebné opätovne poukázať i na to, že na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neexistuje právny nárok, daný postup je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť riziko recidívy, pričom takou okolnosťou je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného. Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody treba vždy zhodnotiť osobu odsúdeného a celý jeho doterajší život, vrátane jeho správania pred spáchaním trestného činu, správania, ktoré viedlo k jeho spáchaniu ako aj správania vo výkone trestu odňatia slobody. Tieto okolnosti pritom nemožno hodnotiť izolovane, ale je nutné ich posudzovať vo vzájomných súvislostiach. Očakávanie správania sa odsúdeného v budúcnosti je možné vyvodiť z objektívnych okolností, ktoré sa už stali a ktoré musí súd logicky vyhodnotiť. Ohľadne správania sa odsúdeného v budúcnosti súd pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení vyvodzuje iba predpoklady, pretože logicky nemôže vedieť, čo sa v budúcnosti skutočne stane. Správanie sa odsúdeného v minulosti má v tomto prípade rozhodujúci význam pri určení pravdepodobnosti jeho správania sa v budúcnosti. Samotnou okolnosťou, ktorá má nepochybne veľký význam, je teda predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho prípadnej trestnej činnosti, pričom pozitívna prognóza budúceho správania sa odsúdeného je nutným predpokladom pre rozhodnutie o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody.

Pokiaľ ide o sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, na ktoré poukazoval okresný súd, tieto sú aj podľa názoru krajského súdu zjavné. Ako už bolo uvedené, posúdenie otázky novej recidívy je vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, no pri skúmaní tejto miery pravdepodobnosti sa vychádza z objektívnych kritérií, medzi ktoré patrí najmä predchádzajúci spôsob života odsúdeného a jeho sklony k páchaniu trestnej činnosti.

Sťažnostný súd potom rovnako ako prvostupňový súd, poukazuje v tejto súvislosti na mnohopočetnú recidívu odsúdeného, ktorý bol doposiaľ dvadsaťkrát súdne trestaný za rôznorodú trestnú činnosť, prevažne však majetkového charakteru (trestné činy krádeže), ktorá nepochybne svedčí v prospech záveru, že predchádzajúce trestné stíhania, odsúdenia ani uložené tresty, ba ani opakované predchádzajúce výkony nepodmiennečného trestu odňatia slobody na odsúdeného zjavne nemali požadovaný preventívny a resocializačný účinok, keďže mu nezabránili v ďalšom páchaní trestnej činnosti. V tejto súvislosti považuje krajský súd za potrebné zdôrazniť, že z hľadiska účelu trestu pri recidíve odsúdeného, ktorý je opakované vo výkone trestu odňatia slobody, vystupuje do popredia represívna zložka trestu, keďže u neho došlo k opakovanému spáchaniu trestnej činnosti napriek už predchádzajúcemu výkonu trestu odňatia slobody, ktorý ho v zmysle § 34 ods. 1 Trestného zákona mal viesť k vedeniu riadneho života. Z uvedeného tak logicky vyplýva, že ani predchádzajúca najprísnejšia forma trestu (výkon odňatia slobody) či podmiennečné odsúdenia odsúdeného neodradili od následného porušovania záujmov chránených Trestným zákonom úmyselnou formou, čo svedčí o zjavnej neúčte odsúdeného k týmto chráneným hodnotám aj napriek jeho osobnej skúsenosti s výkonom trestu odňatia slobody.

Keďže na odsúdeného už bolo v minulosti opakované pôsobené nepodmiennečným výkonom trestu odňatia slobody a jeho správanie sa vo výkone trestu odňatia slobody je kolísavé, niet sa prečo domnievať, že práve podmiennečné prepustenie z aktuálneho výkonu trestu odňatia slobody splní svoj zákonom sledovaný účel. Vzhľadom na uvedené nemožno konštatovať predpoklad, že v prípade podmiennečného prepustenia bude odsúdený viesť na slobode riadny život. Na tento záver sťažnostného súdu potom nemá vplyv ani prehlásenie odsúdeného (ktoré vyslovil na verejnom zasadnutí okresného súdu), že nebude páchať trestnú činnosť. K tomu je z pohľadu krajského súdu nutné pripomenúť odsúdenému, že u viacnásobných recidivistov, ktorí sa opakované dopúšťajú závažnej alebo druho- totožnej trestnej činnosti musia byť prítomné veľmi silné záruky, že sa v budúcnosti trestnej činnosti nedopustia, čo sa však nestalo ani v danej trestnej veci.

Uvedené tak možno uzavrieť s tým, že krajský súd v celom rozsahu zdieľa názor okresného súdu, že náprava a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je v súčasnosti možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmieneným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred recidivujúcimi páchatelmi trestnej činnosti.

Podľa § 193 odsek 1 písm. c) Trestného poriadku, nadriadený orgán zamietne sťažnosť ak nie je dôvodná.

Keďže sťažnostný súd nezistil žiadne dôvody pre zmenu napadnutého uznesenia, ktoré by boli v prospech odsúdeného, jeho sťažnosť ako nedôvodnú v zmysle citovaného ustanovenia § 193 odsek 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.